

Az iskolai tanítás-tanulás pszichológiája

Pszichológia BA, II-III. évfolyam

Tanár: Dr. Fodor Szilvia

Óraszám: heti 2 óra, szeminárium

Félév végi értékelés: gyakorlati jegy a félév végi hallgatói beszámoló és beadandó dolgozat, valamint az órai aktivitás alapján

Tematika:

1. Bevezetés, a tanulásról általában
2. Behaviorista, kognitív, humanisztikus tanuláselméletek
3. A hatékony tanítás, a jó tanár
4. Hátrányos helyzetű tanulók az iskolában, egyenlő esélyek
5. Kreativitás, kreatív klíma (olvasni)
6. Iskolai agresszió (olvasni)
7. Film
8. Hallgatói beszámolók
9. Hallgatói beszámolók
10. Hallgatói beszámolók
11. Könyvek áttekintése
12. Összegzés, zárás

Kötelező irodalom:

- BUDA Mariann (2008): Iskolai erőszak, iskolai zaklatás. *Fordulópont*, 3: 11-25.
http://www.fordulopont.hu/FP-41_buda.pdf
- PÉTER-SZARKA Szilvia (2014): Kreatív klíma: A kreativitást támogató légkör megteremtésének iskolai lehetőségei. Génusz Műhely sorozat, 3. MATEHETSZ, Budapest. http://tehetseg.hu/sites/default/files/geniusz_muhely/3peterszarka_6onl.pdf

A hallgatói beszámoló választható feladatai:

1. Egy jó tanítási gyakorlat, hatékony iskola bemutatása
2. Egy mini-kutatás kivitelezése az órákon tárgyalt témák valamelyikében: Kérdőíves megkérdezés (min. 2 osztály) vagy interjú (min. 5 fő), eredmények értelmezése, gyakorlati konklúzió megfogalmazása: mit javasolnál a tanárnak?
3. Egy szűkebb, iskolai tanulással kapcsolatos témakör kidolgozása, bemutatása 3-4 szakirodalom alapján: kooperatív tanulás, tanulásmódszertan, iskolai erőszak, konfliktuskezelés az iskolában, hátrányos helyzetű tanulók az iskolában, személyiségfejlesztés az iskolában, önismereti csoportok, nemi különbségek a tanulásban, társas készségek, érzelmi intelligencia fejlesztése, fontossága, kreativitás (megjelenése,

fejlesztése), serdülőkori nehézségek az iskolában, gyermekvédelem az iskolában, alternatív iskolák

Beadandó dolgozat: az alábbi könyvek közül egy kiválasztása és értékelése 5-6 oldalon.

- Csíkszentmihályi Mihály (2008): *Kreativitás. A flow és a felfedezés, avagy a találékonyság pszichológiája*. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Gladwell, M. (2009): *Kivételesek*. HVG Könyvek, Budapest
- Gyarmathy Éva (2010): *Hátrányban az előny. A szociokulturálisan hátrányos helyzetű tehetségesek*. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest.
- Pink, D. H. (2010): *Motiváció 3.0*. HVG Könyvek, Budapest.
- Rogers, C., Freiberg, J. (2007): *A tanulás szabadsága*. EDGE 2000 Kiadó – Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest.
- Seligman, M. (2012): *Az optimista gyermek*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Részletes szempontok: (a) Könyvben megjelenő főbb témák (b) Mit tanultál belőle? (fő üzenetek), (c) Milyen kérdések fogalmazódtak meg benned olvasás közben? (d) Milyen érzések jelentek meg benned olvasás közben? (e) Mihez tudnád még kapcsolni a megjelenő témákat (más tudományok vagy pszichológián belül), (f) Miért ajánlanád másnak olvasni? (g) Alkalmazhatóság a hétköznapi életben.

Ajánlott irodalom:

- BALOGH László, TÓTH László (szerk. 2000): *Fejezetek a pedagógiai pszichológia köréből I., II.* Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen.
- CSÍKSZENTMIHÁLYI Mihály (2010): *Tehetséges gyerekek. Flow az iskolában*. Nyitott Könyvműhely, Budapest.
- FEJES József Balázs, JÓZSA Krisztián (2007): *Az iskolai eredményesség és a tanulási motiváció kulturális jellemzői*. Iskolakultúra 6-7: 83-96.
- GORDON, T. (1990): *T.E.T. A tanári hatékonyság fejlesztése*. Gondolat, Budapest.
- KADOCSA László (2006): *Az atipikus oktatási módszerek*. Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest. https://www.nive.hu/konyvtar/content/edoc/files/01_kadocsa.pdf
- KAGAN, S. (2001): *Kooperatív tanulás*. ÖNKONET, Budapest
- KNAUSZ Imre: *A tanítás mestersége*. <http://mek.niif.hu/01800/01817/01817.htm#22>
- KOLLÁR Katalin, SZABÓ Éva (szerk. 2004): *Pszichológia pedagógusoknak*. Osiris, Budapest.
- LADA László: *Oktatási módszerek*. <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=problemak-06-Lada-oktatasi>
- N. KOLLÁR Judit (2002): *Kooperáció az iskolában*. In: Mészáros A. (szerk.) *Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 207-221. oldal
- RÉTHY Endréné (2003): *Motiváció, tanítás, tanulás. Miért tanulunk jól vagy rosszul?* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

- ROBINSON, K. (2011): Az alkotó tér. HVG Könyvek, Budapest
- ROEDERS, P. (1996): A hatékony tanulás titka. Calibra Kiadó, Budapest. 2-3. rész (99-186.o.)
- TORGYIK Judit (2004): Hatékony iskola – együttműködő iskola. Új Pedagógiai Szemle, 10: 32-40.
- TÓTH László (2000): Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen.